

SAGSNOTAT

26. SEPTEMBER 2007

Vedr.: Fiolstrædebygningen

REKTORSEKRETARIATET

Sagsbehandler: Thorkil Damsgaard Olsen

NØRREGADE 10

POSTBOKS 2177

1017 KØBENHAVN K

Fiolstrædebygningen i dag.

Universitetsbiblioteksbygningen i Fiolstræde 1 drives bygningsmæssigt af Københavns Universitet, som også afholder bygningsdriftudgifterne. I forbindelse med den endelige indfasning af SEA-ordningen vil bygningen blive Københavns Universitets ejendom.

tdo@adm.ku.dk

www.ku.dk

I bygningen driver Københavns Universitetsbibliotek (en særlig enhed i Det Kongelige Bibliotek) i dag et nærbibliotek for Det Samfundsvidenskabelige Fakultets og Det Juridiske Fakultets fag. Samlinger og aktiviteter fordeles sig med ca. 2/3 til Samfundsvidenskab og 1/3 til Jura.

REF: TDO

Universitetets campusplan

Som led i Universitetets netop vedtagne campusplan er det besluttet,

(1) at de samfundsvidenskabelige fag Økonomi og Psykologi i de nærmeste par år skal flyttes fra hlv. Latinerkvarteret og Linnégade til lokaler på eller ved Center for Sundhed og Samfund (CSS, det gamle Kommunehospital), hvorefter alle Det Samfundsvidenskabelige Fakultets fag vil være lokaliseret på CSS,

(2) at Københavns Universitetsbiblioteks biblioteks- og informationsbetjening af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet før medio 2009 skal flyttes fra Fiolstræde 1 til Gothersgade 140;

(3) at Det Juridiske Fakultet, der i dag er fordelt på en række forskellige adresser i Latinerkvarteret, i 2013 flytter til Søndre Campus (Amager Fælled). Det forudses, at Københavns Universitetsbiblioteks biblioteks- og informationsbetjening af Det Juridiske Fakultet til den tid er tæt koordineret med Fakultetets egen biblioteksvirksomhed.

Med disse beslutninger opnås bl.a.

for det første, at der tilvejebringes muligheder for en tæt koordination af de services, som Københavns Universitetsbibliotek tilbyder Det Samfundsvidenskabelige Fakultets forskere, lærere og studerende, og de services, som Fakultetets egne institutbiblioteker tilbyder de samme brugere;

for det andet, at disse services kan udbydes der, hvor brugerne befinder sig.

Campusplanens konsekvenser for Fiolstrædebygningen.

Ved udflytningen af biblioteks- og informationsbetjeningen af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet – og dermed af 2/3 af aktiviteterne i Fiolstræde - til Gothersgade 140 bortfalder grundlaget for Københavns Universitetsbiblioteks virke i Fiolstræde-bygningen, og der skal, indtil Det Juridiske Fakultets udflytning til Amager, findes en eller flere midlertidig(e) lokalitet(er), inden for Det Kongelige Biblioteks eller Københavns Universitets lokalemasse, til Københavns Universitetsbiblioteks juridiske samlinger og dets betjening af Det Juridiske Fakultet.

Biblioteksbygningen i Fiolstræde 1 påregnes i sin helhed at være anvendt af KU til andre aktiviteter senest ved udgangen af 2010.

Fiolstrædebygningens sydlige ende

Den sydlige fjerdedel af bygningen (mod Frue Plads) har over årene været anvendt til og kan fortsat anvendes til mange forskellige administrative og studiemæssige formål: auditorium, kontorer, læsesale, magasiner, projektrum, publikumsbetjening. I campusplanen påregnes dette område at stå til rådighed for Universitetets Fællesadministration i løbet af første kvartal 2009.

Fiolstrædebygningens bogsal

Anvendelsesmulighederne for Fiolstrædebygningens store bogsal, der fylder de tre fjerdedele af bygningen, der vender mod nord (mod Fiolstræde/Krystalgade), er til gengæld meget begrænsede: Der er tale om ét majestætisk panoptisk rum, der uden smålig skelen til pladsøkonomi er bygget og indrettet som et bogmagasin med faste reoler fra gulv til loft og med plads til ca 300.000 bøger. Opført og indrettet for næsten 150 år siden opfylder det slet ikke nutidens krav til et bogmagasin, hverken m.h.t. pladsøkonomi, effektivitet, klimastyring eller arbejdsmiljø - og en ombygning med henblik på at opnå noget sådant ville *både* være prohibitivt dyr og i øvrigt berøve rummet en så væsentlig del af dets arkitektoniske kvaliteter, at den næppe ville blive tilladt af fredningsmyndighederne.

Bygningens restaurering i 1996-97 indebar bl.a. en gennemgribende og meget vellykket omfunktionering af den gamle bogsal, der for første gang i sin historie blev åbnet for publikum og blev omdannet til en tidssvarende læse- og arbejdsal for de samfundsvidenskabelige og juridiske fag: med den relevante

bogsamling (ca. 150.000 bind) opstillet på de umiddelbart tilgængelige hylder, med it-forberedte læsepladser både i bogsalens midtergang og i nicherne mellem reolerne både på gulv og galleri, og med glasafskærmning af nogle få af nicherne med henblik på anvendelse som grupperum og kontorer.

Den nok mest indlysende fremtidige anvendelse af bogsalen, når Københavns Universitetsbibliotek har forladt bygningen, vil være én, der fastholder læsesalskonceptet fra 1996/97-restaureringen, dvs. med et hensigtsmæssigt sammensat håndbibliotek på de umiddelbart tilgængelige hylder og med hensigtsmæssigt indrettede, it-understøttede arbejdspladser.

Den geografiske placering midt i Latinerkvarteret, med betydelig afstand til campusområderne på Amager Fælled, Nørre Farimagsgade-området, Nørre Fælled og Frederiksberg gør bogsalen mindre egnet som sæde for ét eller flere af de enkeltfaglige, kursustilknyttede studiemiljøer, hvis rum helt klart ligger på campusområderne.

Til gengæld gør placeringen midt imellem campusområderne bogsalen velegnet som rum for studieaktiviteter, der ikke er tæt knyttet til det enkeltfaglige studiemiljø og dets holdaktiviteter. Man kan her tænke på f.eks. tværfaglige aktiviteter, der spænder over flere forskellige campusområder; på studiemiljø for internationale studerende; og ganske særlig på det studieafsluttende kandidatspecialeforløb, hvor den studerende har forladt det holdunderstøttede studiemiljø og arbejder på egen hånd med helt andre behov for services og studiesupport end dem, der gør sig gældende i studiernes kursusmoduler: Bogsalen må betragtes som eminent egnet til at være ramme om et velorganiseret døgnåbent tidssvarende tværfagligt specialeskrivermiljø med IT, håndbibliotek, skabe, mødefaciliteter, og med et serviceapparat, som omfatter f. eks.: indlån af speciallitteratur, projektvejledning/coaching/ skrivevejledning, informationsspecialistopdækning, faglige events/specialeseminarer, udslusningsvejledning. I forbindelse med etableringen af et sådant miljø skal der ikke ske indgreb over for hverken bygning eller fast inventar, kun det løse inventar (stole, borde, skabe) må i et vist omfang forventes udskiftet og moderniseret. .

Fiolstrædebygningen som en del af kulturarven

Spørgsmålet om nænsom omgang med kulturarven er et tema, Københavns Universitet i den sidste generation har haft rig anledning til at holde sig for øje. På Universitetsfirkanten besidder Universitetet et antal bygninger, der alle udgør en del af kulturarven, og som alle i løbet af den sidste menneskealder er blevet sat i stand. Her har Universitetet stået over for den opgave, inden for de økonomiske rammer, der har været til rådighed, at gøre disse bygninger, der alle er fredede, anvendelige til nutidige formål, formål der ofte ligger langt fra bygningernes oprindelige anvendelse. I samarbejde med skiftende kongelige bygningsinspektører, fredningsmyndighederne og et antal fonde er denne opgave lykkedes på en måde, der ikke er i modstrid med bygningernes historiske og kulturelle værdier. Det var tilfældet, da kgl. bygningsinspektør David Bretton-Meyer i 1996-97 helt omfunktionerede Universitetsbibliotekets gamle, lukkede bogmagasin til et åbent, tiltalende læsesalsområde, og således er det også

hensigten at handle, når bogsalen efter udflytningen af de sidste universitetsbiblioteksaktiviteter forberedes til at modtage andre målgrupper end studerende fra Det samfundsvidenskabelige Fakultet og Det Juridiske Fakultet.

BILAG

Hovedfaserne i Fiolstrædebygningens anvendelsehistorie

1861-1938

J.D. Herholdts bygning i Fiolstræde blev ibrugtaget 1861; i 1907 blev den udvidet med Martin Borchs 5-etages magasinbygning. Bygningen + Magasinbygning var 1861-1938 rammen om et for hele Universitetet fælles bibliotek.

1938-1976

I 1938 blev Universitetsbiblioteket delt: (1) den medicinsk-naturvidenskabelige bogsamling (260.000 bind) blev, som led i den planlagte udflytning af Universitetets medicinsk-naturvidenskabelige fag til Nørre Fælled, flyttet til nye lokaler på Frederik Bajers Plads ("UB 2"); (2) størstedelen af Universitetsbibliotekets håndskriftsamling blev deponeret i Det Kongelige Bibliotek. Tilbage i Fiolstrædebygningen blev Universitetsbibliotekets humanistisk/samfundsvidenskabelige/ juridiske/teologiske samlinger ("UB 1") med 262.000 bind, som fandt plads i Fiolstrædebygningens store bogsal; håndskriftsamlingens lokaler i Fiolstrædebygningen blev, sammen med den ombyggede og nyindrettede magasinbygning, stillet til rådighed for de filologiske fags studenterlæsesale ("Filologisk Laboratorium").

1976-1996

Filologisk Laboratorium blev formelt nedlagt 1976, og bogsamlingerne i dets studenterlæsesale blev i årene 1976-80 flyttet til Amager som institutbiblioteker på Det Humanistiske Fakultet på Amager Fælled. De dermed frigjorte lokaler (Magasinbygningen og et større lokale i Fiolstrædebygningens stueetage) har siden da været anvendt af Universitetsbiblioteket og Universitetet til forskellige administrative formål.

1997-

Med udflytningen af Det Humanistiske Fakultets institutter til Amager Fælled 1974-1980 og indretningen af et nyt universitetsbibliotek for de humanistiske fag i universitetsbygningen på Amager blev brugergrundlaget for Universitetsbiblioteket i Fiolstræde reduceret til de samfundsvidenskabelige/juridiske/teologiske fag. Konsekvensen af denne udvikling blev draget, da Fiolstrædebygningen (ekskl. Magasinbygningen) efter en gennemgribende restaurering 1996-1997 blev omfunktioneret til at være nærbibliotek for de samfundsvidenskabelige og juridiske fag, og den indtil da lukkede bogsal blev åbnet for brugere fra disse fag som læsesal med bøger på åbne hylder og it-faciliteter. Samfundsvidenskab tegner sig i dag for ca 2/3 af samlingerne og aktiviteten, Jura for ca. 1/3.